

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 fill. —

OLTEANUL

INSERȚIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Serisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Din relele alcoolului.

Puterea, tăria unei țări, nu să cunoaște, nu să judecă numai după numărul de oameni, de locuitorii ce compun o țară. O țară, nu va fi puternică, dacă va avea mulți oameni cu moravuri rele, ca leneși, răi, slabi, bețivi, săraci ș. a. — o țară poate fi mică, poate avea un număr mic de locuitori, dacă însă aceia vor fi oameni deștepți, harnici, sănătoși puternici, voinici, aceea țară va fi tare, dușmanul nu va cuteza să o jefuiască, să o cucerească.

De pildă *Chinezii*, cari deși în număr colosal de mare, sunt nevoiți să depună armele, să o ia la fugă față de un dușman mult mai mic la număr, care cauză zace în starea morală și fizică a lor însăși, apoi *Burii*, cari deși puțini la număr, însă deștepți, fără patimi rele, sănătoși și harnici, s'au luptat vitejește mai bine de un an de zile cu un dușman de zeci și sute de ori mai numeros de cât dânșii și țara lor nua putut fi cucerită, cece dovedește, că în acel popor e forța de viață. Un popor însă poate să se conserve numai prin un traiu cumpătat.

În timpul din urmă trebuie să o mărturisim — cu durere — poporul nostru tinde a cădea tot mai mult în cursa amăgitoare a alcoolului.

După o statistică făcută de *Dr. Felix*, a bolnavilor și a morților de beție în 5 ani să pot vedea următoarele:

Anul.	Căutați în spitale.	In case de nebuni.
1893	344	66
1894	253	45
1895	248	78
1896	449	80
1897	462	104

Căutați fără a	Suma bol-	Suma
în spital.	navilor.	morților.
3485	3895	196
3540	3838	185
3636	3962	145
3268	3804	152
4327	4893	298

În Rusia mor în fiecare an peste

5.000 de oameni din cauza beției. După socoteala profesorului Merjevsky în Rusia numărul sdruncinațiilor sufletești din cauza beției, atinge cifra colosală de 42 la sută din numărul total al nebunilor. Din 300 copii isbiți de epilepsie 145 au fost născuți din părinți bețivi. Cred, că e deajuns cu datele de mai sus, pentru a ne îndrepta despre primejdia alcoolului, acest flagel bântuitor al omenimii.

Cu deosebire alcoolul cauzează mari stricăciuni la inimă și la creier.

Dintre toate băuturile alcoolice, rachiul sau vinarsul este cel mai păgubitor sănătății. La inimă, aici rachiul face stricăciuni mari, inima devine mai mare, ea să acopere cu o cămașă (strat) de grăsime, inima nu mai poate muncii, nu mai poate înproșca sângele prin toate părțile corpului, să îndușe iute omul în lucrare, i-să umflă picioarele, capătă apă în pânțele (Hydropsia) apoi tremurături în mâni și în picioare și în sfârșit să poate paraliza (capătă damblauă).

Rachiul când a ajuns la creier îl face pe omul *neom*.

Bețivul ajuns în stare abnormală nu mai este în stare a vedea lucrurile în lumina adevărată, el să simte liber, nesocotește orice îi stă în jur, el e fălos, vorbăreț, fără de rușine, sgo-gomotos, arțăgos, cu un cuvânt desbrăcat de orice sentiment omenesc. Câte bătăi prin cărciumi, câte omoruri săvârșite din cauza beției, căci bețivul nu mai e om în toată firea, e smintit nu mai știe ce face, bărbatul își omoară soția, tatăl își omoară copii etc. Criminalele sunt pline de astfel de nefericiți, cari au făptuit omoruri în timpul beției. Unii bețivi capătă deodată furii teribile, țâpă, răcnesc, sbiară, văd lucruri îngrozitoare, fel de fel de dihanii, cari îi urmăresc. În această stare de furie, care să numește „*delir alcoholic*” — bețivul e în stare a omori pe oricine pe care l'ar afla în cale.

În urma acestora este evident, că alcoolul sapă adânc la temelia sănătății, celor ce fac abus de el.

Ghimbășanul.

Vorbind în articolul de mai sus de primejdia alcoolului, ne luăm voie a reda după preotul—redactor D. Voiniga acest „Proiect de statute”, publicat într'un număr din „Biserica și Școala”, care este următorul:

Statutele

Societății de temperanță din comuna
..... (ori din parohia rom.....)

§. 1 Numirea societății.

Societatea de temperanță din comune
..... (ori a creștinilor din parohie....)

§. 2. Scopul societății.

Scopul societății este promovarea vieții cumpătat prin combaterea alcoolismului (patimă beției); prin năzuința de a împedeza întinderea acestei patimi și a slăbi efectul urmărilor sale păgubitoare, cu ajutorul mijloacelor stabile în §-ul 8, a, b.

§. 3. În vârtutea caracterului său moral și a scopului său de moralizare, societatea se înființează în sânul parohiei rom. sub patronajul și protectoratul comitetului parohial, ca corporațiune morală.

§. 4. Membrii societății.

Membrii ai societății pot fi ori care bărbat și femei, cari vor primi asupra lor obligamântul moral de a promova temperanță și respective de a combate patima beției atât în familiile lor, cât și în cercurile lor sociale, — și cari, spre împlinirea acestui obligamânt, vor face vot (promisiune) pe cuvânt de onoare.

Membrii societății pot fi: fondatori, ordinari și ajutători.

Intrarea în sânul societății se face prin înscriere în persoană la biroul societății.

§. 5. Drepturile membrului.

Membrii societății vor avea următoarele drepturi:

a) a se prezenta în casa de convenire (de conversație) și în sala de cetire a societății: a folosi și a ceti cărțile și revistele (ziarele) moralizatoare a societății.

b) a lua parte la adunările generale ale societății, a lua cuvânt în desbaterile ei — și asupra deciziunilor a-și ezercia dreptul de votizare.

c) a beneficia împrumut din fondul de bucate al societății; a concurge cu minori

lor la premiile expozițiilor de copii și la premiile ce se vor decerne în senzul §-ului 8. b.) 2, 3.

§. 6. Datorințele membrilor.

Membri societății vor primi asupra lor obligamentul moral și vor face vot sau promisiune pe cuvântul lor de onoare, că:

1. Nu vor cerceta birturile; nu vor consuma fără de cumpăt beuturi spirtuoase și amețitoare; se vor feri de patima beției, care în consecințele sale produce sărăcie, boală, crimă, rușine și moarte, — și că vor combate cu zăl patima beției, atât în familiile lor, cât și în cercurile lor sociale și de ocupațiune.

2. Pentru combaterea cu efect a beției și spre promovarea viețuirii cumpătate membrii societății vor avea îndatorirea a premerge tuturora cu exemplul de viață trează și cumpătată; vor avea îndatorirea morală a îndrepta pe cei pătimiși și prin sfaturi bune și înțelepte a-i îndemna la viață trează și cumpătată.

3. Părinții vor avea îndatorirea morală, a opri pe copiii lor dela cercetarea birturilor și dela consumarea băuturilor spirtuoase; a le premerge cu pilde bune de cumpătare; a-i prevedea cu învățături și sfaturi bune și a-i opri dela orice prilej ce le-ar putea fi spre stricăciune morală.

4. Fieșterea membru înscris este dator a plăti în naturalii (bucate) ori în adecuată valoare de bani taxa de membru — stabilită în §-ul următor.

§. 7. Taxe anuale.

În considerare, că membrii societății vor fi suscepti mai ales din cl. economilor-tărani și muncitor agricoli, taxa de membru se stabilește în naturalii și va fi platibilă în tot anul până la 31 aug. și resp. până la 30 sept.

Naturaliile se pot schimba însă și în sumă de adecuată valoare în număr.

Membrii fondatori vor plăti odată pentru totdeauna ca taxă o cantitate (de una maje mert. grâu, și resp. $\frac{1}{2}$ m. m. cucuruz

(porumb) ori orz, ori o sumă de adecuată v. în număr, ambele platibile și în rate trei lunare).

Membrii ordinari ai societății vor plăti o taxă anuală (de 15 litri grâu și resp. 20 l. săcară. orz, porumb) ori o sumă de aceeaș valoare în număr, platibilă în tot anul până la 31 aug. și resp. până la 30 sept.

Membrii partinitori ori ajutători sunt toți aceia cari vor plăti benevol și regulat societății; ca taxă anuală, o cantitate de bucate dela 10 litri în sus ori o sumă de adecuată valoare în număr.

Înscrierea membrilor ordinari să face pe 10 ani și pe acest timp fieșterea membru înscris al societății este obligat a-și împlini datorințele stabilite în acest §.

§. 8. Mijloacele de activitate.

a) Avera societății. — Scopul și mărirea ei. Avera societății o formează taxele de membrii solvite în virtutea §. 7.

Bucatele încurse ca taxe dela membrii vor forma fondul de bucate al societății, care însă, în caz de trebuință va deplini cassa societății.

Scopul fondului de bucate, format din taxele platibile, este acoperirea lipselor simțite spre promovarea scopurilor morale ale societății — și anume:

1. Susținerea unei case de convenire (de conversație) cu o sală de cetire; abonarea și plățirea revistelor și a scrierilor enciclopedice și moralizatoare: înființarea și susținerea unei biblioteci populare corespunzătoare scopului societății; tipărirea și răspândirea în popor a conferințelor bune și a prelegerilor ce se vor ceti în casa societății despre alcoolism și despre pericolele acestui flagel.

2. Spre îndemnare la temperatură și la viață cumpătată, societatea va prevedea din averea sa cu îmbrăcăminte și cu recursite de învățământ pe copiii școlari ai părinților săraci dar cumpătați și pe ai celor, cari vor da probe de zăl întru combaterea alcoolismului. Va ajutama în lipsele lor

pe muncitori, agricoli, săraci și cumpătați — și va da ajutoare bisericei și școalelor ca instituțiuni morale și cu nuzință de a promova interesele și a realiza scopul societății.

3. Din averea societății se vor decerne premii la expozițiunile de copii ce se vor aranja în senzul și în scopul arătat în acest §. punctului 2 de sub b, din acest §.

4. Va da împrumuturi de bucate celor săraci și ajunși în nevoi, despre cari opinia publică va putea dovedi, că duc o viață morală și cumpătată.

b.) Prelegeri, conferințe, instrucțiuni, es-pozii de copii premii.

Spre promovarea temperanței și spre realizarea scopurilor sale de moralizare, societatea va mai aplica și următoarele mijloace morale.

1. Societatea va ținea conferințe și prelegeri populare cu subiect despre beție (alcoolism) și despre urmările periculoase ale acestui flagel.

Conferințele și prelegerile de valoare literară, cetite poporului, le va tipări cu speșe sale în broșuri și le va lăți în popor.

2. Pentru a putea îndemna mai ușor poporul la viață cumpătată, societatea va aranja an de an câte o expoziție de copii, cu premii ce se vor decerne pentru cei mai sănătoși și mai bine îngrijiți copiii născuți din părinți temperați, ori abștinenți (nebe-utori).

3. Va decerne premii pentru acei bărbați ori femei din comună, despre cari se va dovedi în genere că au dezvoltat un deosebit zăl întru combaterea beției și întru îndemnarea alcoolistilor la viață cumpătată.

§ 9. Comitetul dirigent.

Agendele societății le va împlini comitetul dirigent, care se va compune din funcționarii societății și din membrii aleși pe câte trei ani.

Comitetul dirigent în prezența alor cel puțin șase membrii va ținea ședințe de câte ori va cere trebuința.

FOIA.

Impresii de călătorie.

Iubite amice!

Purtarea mea față de tine, nu cred, că te va supăra, pentru că mi-a fost cu neputință, de a trece prin partea locului unde locuiești, cu ocaziunea întoarcerii mele din călătoria făcută, nici nu ți-am putut povesti impresiile avute.

Spre a-ți fi însă sufletul împăcat, mă mărginesc a-ți descrie spre aceasta cale câteva impresii avute în călătorie, arătându-ți aci în foaia „Olteanului” sau „Lumina Tăranului, cum o mai numesc eu, și de ai cărei conducător, nu-mi poate scăpa nici un cuvânt, fie în scris, sau fie verbal, când vine vorba de faptele Dlor, până nu le aduc laudele, binemeritate. Știu, că și tu citești, această foaie, acest prieten iubit, cu cel mai viu interes, ca și mine. Ai toată dreptatea de a o citi și urmări cu interes, căci este foarte adevărat și drept ceea ce mi-a răspuns Onor. Redacțiune în st-a sa notă, din Nr. 9 luna Februarie, ziua 25 v. a. c.

la o scrisoare a mea din acel Nr. unde zice, că vor combate toate relele, de cari durere, în așa mare măsură suferă poporul nostru, asigurându-mă în acelaș timp că-mi va arăta toate însușirile bune și alese și vor scoate la iveală și virtuțile ce le are.

Eu din parte-mi pentru aceste merite rog pe a tot puternicul Dzeu de a înzestra pe domnul redactor cu cea mai fericită sănătate, încă mulți ani înainte, ca cu mintea luminată ce o posedă, să deștepte pe toți fii neamului, cari au necesitate de lumină, și cari au dormit până acum somnul de moarte, și să le arate, că oara a sunat, ca să ne sculăm la luptă. Tot aceeași parte o face, și tot aceeași doresc, ca să le dăruiască Dzeu la toți aceia, cari ajută și lucră cu domnul redactor împreună. Iar noi iubite amice; noi încă ne simțim datori cu ceva, față de aceasta foaie, care apare pentru sfânta cauză; suntem datori cu aceea de ai da concursul prin abonamentul continuu, care nu e atât de însemnat la un an odată spre a jigni interesele în lupta noastră pentru existență. Lăsăm după zicală; unde merge mila, merge și suta!

Și știut este, că de vei avea multul cu pământul, și nu vei risca și pentru binele neamului, nu înseamnă că ai trăit pe pământ, ci numai atunci va rămânea cu re-

nume ori și cine, chiar murind — numai atunci când chiar din micile sale puteri va ajuta susținerea în picioare al unui apărător al dușmanului și, pe un povățitor de bine al neamului nostru, cum e prietenul nostru „Olteanul”. Of! și dulce, frumos și mândru, mai răsună numele unui bărbat, după ce a murit, când ce-i vii îi rostesc meritele și faptele bune din viață, mai ales când au fost puse serviciile în slujba neamului.

Am ținut mult a-ți spune acestea înainte de a începe cu impresiile de călătorie, și acum te rog a nu te plictisi iubite amice, ci ascultă la acelea, ce urmează mai lavale.

Era într-o zi cam pe la începutul lunii lui Iunie v. a. c. dimineața pe la oarele 4 și jumătate, aproape 5, când își revărsa lumina razele soarelui, care eșia de după deai, înălțându-să maiestos pe bolta cerească, deasupra colinelor, și câmpurilor, din întregul univers, făcând să dispară întunerecul și tăcerea, care predominise preste noapte, căci odată cu apariția soarelui, toate ființele să deșteaptă din somnul de preste noapte, și prin vibrarea unora și a altora, începe a să naște sgomotul infern, care este în comun contact cu lupta pentru existență, a tuturor ființelor, cari vâtesc atât suprașol, cât și subșolul de pe globul pământului.

Agendele comitetului dirigent sunt:

1. A veghia asupra moralității publice a locuitorilor și a-și exercita toată influința sa morală spre îndreptarea acelor, la cari va afla manifestarea patimei beției și a urmărilor ei păgubitoare.

2. A nizuți cu zeli și a lucra din toată puterea a aduce în sânul societății, pe toți cei cu inclinări spre alcoolism și spre viața fără de cumpăt.

3. A supraveghia și a examina activitatea oficianților; a censura socoile casei și a prezenta adunării generale raport despre starea și activitatea societății și despre rezultatul activității sale morale.

§. 10. Funcționarii societății

Funcționarii societății sunt: 1 președinte, 1 vicepreședinte, 1 notar, 1 cassar, (magaziner) 1 bibliotecar și 1 controlor.

Președintele, și în absența acestuia vicepreședintele, prezidează și conduce ședințele comitetului și adunarea generală.

Notarul conduce protocoalele ședințelor comitetului și ale adunării generale; păstrează acte și efectuează lucrări scripturistice. Procesele verbale ale ședințelor se autenticează de președ. și de doi membrii din comitet și resp. la șed. adun. gener. de preș. și doi bărb. de incr.

Cassarul manipulează averea societății, conduce regia, încasează și plătește. Socoile contra semnate de controlor le va prezenta comitetului dirigent în fiește care pătrar de an.

Bibliotecarul este îngrijitorul bibliotecii, (cărți reviste acte puse în arhivă). Despre starea bibliotecii și activitatea lui în oficiu bibliotecarul va prezenta comitetului dirigent raport în fiește care an.

Controlorul va revizui cărțile și socoile cassarului și bibliotecarului în fiește care lună, și în cazul când va constata vre-o disordine va raporta îndată la președintele comitetului.

§. 11. Adunarea generală.

Adunarea generală a societății se va convoca prin președinte odată în fieștecare

an și de ordinar în luna Ianuarie.

În caz de trebuință se poate convoca și adunare generală extraordinară.

Agendele adunării generale sunt:

1. Alegerea funcționarilor și a membrilor din comitetul dirigent.

2. Examinarea și cenzurarea activității comitetului, a socoilor și a rapoartelor. Darea absolutoarelor și pertractarea eventualelor propuneri și apelări.

3. Validitatea deciziunilor aduse de adunarea generală nu este condiționată de numărul membrilor prezenți — afară de cazurile ce ar prezenta chestiunea schimbării statutelor ori a dizolvării societății. În aceste cazuri se cere prezența cel puțin a jumătate dintre membrii societății, iar deciziunile să fie aduse cu majoritatea absol. de voturi.

S. 12. Dizolvarea societății.

În caz de dizolvare, asupra averii active a societății decide adunarea generală.

Statutele prezente acceptate și votate în toate punctele de către adunarea generală constituirea a societății ținută la..... se vor prezenta înaltului Minister mag. de interne spre aprobare.

Dat.....

Apreciem mult scrisorile d-lui Voiniga și trebuie să-i fim cu recunoștință față de dânsul pentru activitatea depusă în ogorul publicisticii române.

Red.

Din isprăviile unui preot.

— Scrisoare din Dridif. —

După-ce a închis ochii bătrânul, încărunțitul în slujba lui Dzeu — popa Grama — pentru noi credincioșii acestui sat a urmat zile furtunoase (în ce privește starea religioasă) în decurs de vre-o 3 ani. Tocmai când ne-a murit păstorul sufletesc, când am rămas fără conducător, s-au sculat împotriva noastră dușmanii protivnici și-au cercat în tot chipul să ne amăgiască. Șau por-

nit nește jidănași înșălători (predicatori po-căiți) și s-au pus cu tot dinadinsul să ne caștigel printru noi, credincioși învățăturilor lor greșite.

Au început să ne promită fericirea nemărginită, raiu desfătător, numai și numai să le urmăm lor.

Vre-o câțiva oameni mai întunecați la minte, uitându-si de credința lor adevărată s-au lăsat să fie înșelați de acei jidani șireți. Ceștialți ajutați fiind și de darul lui Dzeu și de tăria fraților noștrii uniți, totuși am putut rămânea neclintiți în credința noastră strămoșească până în momentul când o rază de bucurie cerească ne-a înveselit sufletul, rânit de spiritul iutunerecului. A ceea rază a fost: vestea că o să ne căpătăm un conducător în persoana părintelui Lupu, care să ne mai aline durerile sufletelor noastre și să ne conducă prin această lume a plângerii și plină de ispite diferite.

Când ne-a venit noul păstor sufletesc și am ascultat vorbele lui înțelepte, am crezut la început, că sub conducerea lui ne vom ridica din nou atât sufletește, cât și materialicește.

Credeam, că în noul păstor sufletesc, căpătăm un ajutor puternic contra vrăjmașilor noștri, o armă neînvingătoare, de care să se teamă și cei mai înverșunați dușmani ai înaintării noastre, de credința căruia, cași de un munte să se sfarme orice învățătură greșită și plină de venin ucizător.

Dar toate au fost numai nește amăgiri ascunse sub haina frumoasă înafară a fătăriei, nește lucruri bune numai la părere, pe când în faptă au fost atâtea înșelăciuni, tot atâtea prefaceri. Căci în loc să căpătăm un ajutor contra uneltirilor dușmane, am căpătat o punte lunecoasă, pe care venind inamicul, mai ușor se poate incuiba și pot câștiga locuința statornică în sufletele noastre. Și că într'adevăr ne-am înșelat în așteptările noastre ne mărturisesc faptele ce le-a săvârșit părintele.

Înainte de a veni Dumniului trăiam bine nu numai noi între noi, ci și cu frații uniți ne aveam bine. Ne făceam datorințele

acelaș timp bucuria când mă gândeam, că cugetul nutrit în acelaș timp era în realizare.

Dar cu regret trebuie să aud, că nu era domnul Dogărescu în chestiune, ci era un stimat frate al d-sale, o persoană cu trăsături nobile cu care ne-am întreținut câteva momente, comunicând, că are cunoștință despre scrisorile D-lui G. I. Dogărescu fratelui D-sale, și mi-a lăsat în scris adresa unde să află, spre a-i scrie direct, ceea ce n'am făcut încă, ci am preferat mai bine, ca să-i scriu indirect prin foaia noastră, și să-i arăt D-lui G. I. Dogărescu, că l'am căutat, în speranță ea să ne întâlnească.

Imi iau rămas bun dela Dl Dogărescu și mă duc la viză spre a-mi viza pasaportul. Zis și făcut, trenul s'a pus în mișcare, și la 7 oare seara eram în comuna mea natală Vlădeni, unde m'am întreținut cu ai mei până în ziua următoare, când am plecat cu trenul la Făgăraș.

De aici până la Făgăraș nici o impresie n'am avut de însemnat, de oarece discutam cu învățătorul în penziune Toma Dragoș (cumnatul meu) despre împrejurările familiare.

Ajunși la Făgăraș Cumnatul meu m'a știut, că eu am cumpărat bilete până la Sâmbăta de jos și mă somează să ne sco-

Așa mă deșteptasem și eu din somn în aceeași dimineață, vesel, voios, cu inima plină de bucurie, și aveam o plăcere de viață nespūsă, — ba eram și comic, făcând glume cu soția mea, spunându-i, că plec în călătorie și o părăsesc.

Și cam din nefericire nu prea călătoresc des, aceasta provenind în primul rând, că afacerile de care mă ocup nu-mi permit acest lucru; al doilea rând, nu risc material pentru plăceri, ci numai atunci când o afacere importantă mă împinge la o călătorie neașteptată, atunci trebuie să o fac. Și pentru aceea eram atât de vesel în aceea zi, că eram silit să fac o călătorie, și mai ales când mă gândeam, că prima mea staționare era la strămoșescul camin, să văd pe scumpul mei părinte, pe frații mei iubiți, și pe scumpa mea soră, să stau câteva ceasuri plăcute în mijlocul lor. Afară de aceea, să mă întâlnesc cu amicii mei.

Mă făc gata și la oarele 8^{1/2} eram în gara de Nord, și la oarele 9 fără 15 minute trenul să pună în mișcare. Ajuns ei odată la Predeal, primul meu cuget, pe care l'notream era de a mă interesa de un stimat domn numit G. I. Dogărescu, o persoană așă zisă mare sprijinitor a noștrilor Olteanuri, sau cum îl numeau după bo-

lezul meu, cu care a-și fi avut cea mai

mare plăcere și m'aș fi simțit foarte mult onorat, să fi fost cu puțință de a-i prezenta în schimb caldul salut, pe care dsa mi l'a trimis prin sus citata foaie »Olteanul« în Nr. 19 a. c. într'o frumoasă poezie, la finele unei scrieri a D-sale sub titlul »Impresii de călătorie«, și să-mi rămână și să-i rămân pentru totdeauna cunoscut. Dar n'am avut aceasta fericire!

N'am putut-o avea, pentru că după întrebările făcute de mine, la cari m'am adresat, D-lui comerciant de băuturi din aceeași gară, am putut afla următoarele.... Dnul meu — începe să-mi esplice dnul comerciant în chestiune — familia Dogărescu locuște aici la Predeal, comercianți de branșa exportului, nu e situat departe domiciliul Dlor, de aici dar în orice caz, dacă vă veți duce până acolo, veți perde trenul acesta, și ar trebui să așteptați altul pe seară ca să plecați la Brașov. Dar mi-aduc aminte dle, — urmează dl comerciant — unul din membrii familiei, Dogărescu, era chiar acum în gară. Așteptați puțin.

Și în timpul acesta trimite un copil să-l caute. Nu trecu zece minute, și copilul să reîntoarce însoțit de doi domni. Să repede la mine și mi zice arătându-mi cu degetul: »Dsa este dl Dogărescu«. Mă recomand, și pe fața mia să putea ceti în

față de biserică și de neam; ajutam pe de aproape, când era în ceva năcaz, atât cu vorba, cât și cu fapta, de se ivea ceva neînțelegere între noi, ne puteam împăca și fără de județ, căci, unul mai pune ceva, celalalt mai lăsa, așa că singuri ne făceam judecata, ne dădeam copiii la școală să învețe „carte românească”, cu un cuvânt toate daraverile ni le isprăviam noi între noi în pace și bunăînțelegere și numai cu „mucării” sau „adventiștii” mai aveam să ne răfuim.

De când o venit părintele Lupu asupra capului nostru s'a gătat cu pacea și bunăînțelegerea.

Aveau și Dridișenii o școală de piatră destul de bună, dar ce e drept, nu corăspunzătoare cerințelor de azi, care lucru îl și observa inspectorul, când a cercetat școala. Atunci zise inspectorul: că trebuie făcută altă școală confesională, căci cea veche nu-i tocmai bună, dar îi sfătui totodată, că dacă voiesc pot cere școală de stat, carea statul o face și tot el plătește și învățatorul.

Popa Lupu, voind să facă din școala cea veche casă parochială (căci nu este) sfătui pe credincioșii dsale ca să se înțeleagă cu frații uniți și să facă școală comunală, căci atunci li se impuținează cheltuielile (e de însemnat, că era în stare să facă și școală de stat, numai să prea tema de gura lumii).

Oamenii neștiind să prețuiască în dejuns folosul național al unei școale confesionale, și crezând, că în forma aceasta nu vor purta numai singuri cheltuielile și după conducătorul lor le-a premers cu pildă, au cerut școală comunală. Când însă au văzut că pentru ridicarea unei școale comunale se recere zeci de mii, pe cari nu-i pot plăti cu toții, nici după mai mulți ani, au început să murmure contra sfătuitoarelor înșelători, cari nu s'au gândit la binele tuturor, ci numai la oala lor.

Lucrul până acum a rămas baltă.

Să mai vedem și alte năzdrăvănii de ale părintelui Lupu, căruia nu-i sunt dea-

juns, celea săvârșite până acum. Mai acum de curând noi Românii am ajuns la aceea treaptă, când trebuia să arătăm lumii, ori că suntem în popor brav, drept, harnic, vrednic urmaș al poporului român, ori o națiune, slabă, leneșă, care e cufundată în tot felul de păcate, fără nici o țință pe lumea aceasta și ca atare nu e vrednică să mai trăiască împreună cu celelalte popoare harnice și culte și aceea treaptă a fost mergerea la urnă (votare). Și în toate cercurile românești unde au fost candidați naționali Români s'au dovedit de un popor harnic, în-suflețit, care se știe desface de patimile zilnice și înălța până la glorie, un popor, care să știe însufleți pentru idealuri mărețe, care entuziasma are în sine capabilitatea de a lucra și înainta pe toate terenurile, în toate privințele și numai nițică îndemănare îi mai trebuie, pentruca să-și ajungă și el țința ce o urmărește de veacuri. Dar pe lângă vlistărele verzi și pline de vieață au mai fost și câteva uscături, cari uitându-și de datoria ce o au față de națiunea carea le-a dat vieață și-au călcat conștiința în picioare și au trecut în tabără străină. Astfel s'a întâmplat și în cercurile Țării Oltului, unde fiecare și-a făcut datoria.

La noi în cercul Arpașului întreaga proeșime a mers în fruntea alegătorilor și i-a condus la pășune bună și aproape toți învățătorii au mers, ca și nește adevărați fii ai neamului, să-și facă datoria, și cu toate acestea numai popa Lupu — păstorul sufletec al românilor gr. or. din Dridiș — și cu alții câțiva învățători inconștii de ceea ce fac, lacomi după bani, taleri cu 2 fețe ori cum zice Românul: doi bani în trei pungii, la cari s'au mai alăturat și nește bogătași, cari pururea umblă după averi fără să se mai sature odată au îndemnat pe oameni atât cu vorba cât și cu fapta să treacă în tabăra contra candidatului pentru un papricas, cari lui Iuda i-au pregătit spânzurătoarea. Oamenii însă până și cei mai năcăjiți n'au voit să primească banii lui Iuda, nici nu s'au mai lăsat amăgiți de sfaturile ascunse ale

părintelui Lupu, ci ascultând de glasul minții lor și de cuvintele înțelepte ale acelorora, cari îi voiesc binele au mers cu toții la iubitul și neînfrânatul lor deputat Vaida.

Astfel au rămas cu buzele umflate toți urzitorii de planuri mârșave.

De altă parte ne-a lăsat fără nici o îndrumare în celea religioase, ne-a lăsat pradă mucărilor (adventiștilor), cari cearcă prin credincioșii câștigați să-și câștige din ce în ce mai mulți aderenți ai învățăturilor lor greșite.

Toate acestea fapte, cari credincioșilor acestui sat numai năcazuri și amărăciuni le-a adus sunt de a se mulțami părintelui Lupu.

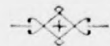
Să întrebăm acum pe dumnealui, că unde vrea să ne ducă cu astfel de sfaturi și fapte.

Ce mai dorești dela noi părinte Lupu, după ce ne-ai învrăjbit și ni-ai alungat pacea dintre noi? Vrei să-ți uiți de ajutorul ce ți-l cere națiunea română, ca să-i păzești neatinsă limba ei dulce și fermecătoare?

Părinte! lasă-te de nezdăvâniile de până acum și mai bine ne povătuiește atât cu vorba, cât și cu fapta, să facem dreptate, să trăim în bunăînțelegere să ajutăm pe deaproapele noastre și să dăm fiecăruia ceea ce este al său. Ferește-ne de focul cel îngrozitor al iadului și ne câștigă fericirea cerească. Ia-ne sub scutul puterii, ce o ai primit de sus; condu-ne la pășune bună și ne păzește de tot năcazul și nevoia. Și atunci ne vei fi nu numai un mângăetor adevărat și un sfătuitor bun în multele năcazuri, ce ne vin dela străini, ci vei fi fala noastră și a întreg neamului românesc.

Dzeu ți-ajuta în împlinirea faptelor bune.

„Un credincios”.

borâm jos din cupeu. Atunci eu cu un zimbet blând pe buze cum de fel sunt obiceiului, i zic: nu rămânem aici la Făgăraș, am gust să ne preumblăm cu trenul mai departe. Cu o lungă uitătură ce o îndreptase asupra mea par'că ar fi voit a mă certa, a mă dojeni, pentru purtarea mea față de Dsa; să mulțumește însă cu atâta, că bagă mâna în buzunar, scoate 2 țigări dintre cari îmi oferă și mie una.

Trenul să pune în mișcare, în câteva minute eram la Sâmbăta de jos. Un lucru care nu mă poate esplica am observat în tot decursul călătoriei dela Brașov-Făgăraș-Sibiul. Are o viteză foarte mică. Dela Brașov până la Făgăraș, îmi cugetam, că deoarece linia este nouă, nu-i poate da o viteză reglementară, spre a evita o daraieră; însă am observat, că și după ce am trecut Făgărașul tot aceeași viteză o întrebuița. Probabil că aceasta provine din cauza micilor mașini de cari face uz.

Cum la Sâmbăta de jos nu știam drumul pe care să mergem le Voivodeni-mari căci acolo vroiam să mergem, fiindcă un vâdanc, însoțit de o dragoste frățescă m'ingea a merge spre acel sat, unde amic sincer, cu care nu ne-am mai ut de 2 ani de zile, de când să afla ești, și acum este comerciant de coloniale în sus zisii Voivodeni,

însă casa familiară este Sâmbăta de jos.

Era Dumineca, intrăm în sat, și cum de obicei oamenii în zile de repaus, în zile sfinte, după ce a fost mai întâi la biserică, locașul sfânt alui Dzeu, de a făcut rugile convenite cătră atot puternicul, după amezai să adună la crâșmă, pe lângă care tocmai treceam, și mai mulți din ei erau afară din crâșmă. După ce le dăm bună ziua, și ei la rândul lor mulțumesc, mă apropiu de ei și îi întreb de familia Brescan a scumpului meu amic. Răspunde la iuțea unul dintre acești buni oameni, zicând: »Domnule uite între fetițele acelea, — arătându-mi-le — se află și sora domnului de care Dv. întrebați». Mulțumindu-i ne îndreptăm spre grupul de fetițe (copile), cari să aflau într'un prund la o depărtare de 20 pași și cari să jucau și desfătau între ele, împărțându-și bucuriile lor.

Mă apropiu și le întreb, de ce să joacă numai singure, și nu să află flăcăi între ele? Că doar la noi în satu nostru să face horă unde joacă fetițele împreună cu flăcăii... »Apoi ghine (bine) domnule, ce să facem dacă toți flăcăii ne părăsesc plecând la America și nu să mai reintorc? — răspunde una dintre copile.

Numai decât m'am gândit la răul ce provine pentru biete fete prin depărtarea flăcăilor în America. Cine știe câți se vor mai revedea? Sau numai femei nenorocite

vom vedea în urma acestor carieri fără judecări. Apelez la conducătorii neamului de a pune acestor rele capăt prin mijloacele cari le-ar sta mai bine la îndemână.

Ași mai fi vorbit cu cele copile nevinovate mai mult, dacă iubitul meu cumnat nu m'ar fi zorit sub pretext, că să făcea seară. M'am mulțumit dar, mai punându-le următoarea întrebare: »Care din Dv. fetițelor sunteți sora domnului X?» — »Eu sunt» — și ese din grup afară o copilă frumoasă, după semne am constatat-o numai decât, că este sora amicului meu, harnică și inteligentă. Incep să-i spun împrejurările cari ne-au adus pe la Dlor, și că vroim să mergem la Voivodeni mari, dar nu prea cunoaștem drumul, și dacă am putea să găsim o trăsură, care să ne transpoarte până acolo. Ne răspunde, că drumul cel bun era chiar Voila să mergem, acum nu vă mai trebuie trăsură urmează Eva, — așa să numea fetița, — »că mergem la noi acasă și mama o să mă lase (adecă să-mi dea voie) ca să vă conduc eu peste hotar pe unde e foarte aproape de aici. Ne sunem la aceasta propunere și ne duce pe o uliță prin a cărei mijloc curge un râuleț frumos. Ajungem la domiciliul și familia amicului, facem cunoștință și cu mama Dsale, i ordonă fetiței ca să mă conducă la amicul meu dorit în Voivodeni mari. (Va urma.)

NOUTAȚI.

Cătră cetitori.

Împlinindu-se jumătate anul, rugăm pe acei iubiți cetitori ai noștri, cari de un an și jumătate și de un an primesc foaia noastră, dar încă nu au plătit-o, să facă bine să ne trimită banii.

La mulți cetitori de ai noștri, li-a expirat abonamentul. Noi totuși li-am trimis foaia regulat și i-am provocat ca să ni trimită abonamentul, pentru că suntem convinși că nimeni nu așteaptă ca să capete foaia în cinste atunci, când fie-care român știe, că noi nu avem bogății, nu avem fonduri, ci bogăția noastră este sprijinul cetitorilor noștri și munca zilnică.

Noi în fie-care săptămână trăbue să plătim posta, spesele foi și astfel suntem siliți a ne ruga de toți acei cetitori ai noștri cari încă nu ni-au trimis banii pentru foaie, ca să-și aducă aminte de noi și în decurs de 8 zile să ne trimită banii.

Dacă nici până la acest termin nu vom fi în regulă, atunci suntem siliți a păși cu alte mijloace.

Prețul de abonament să vede în fruntea foaiei.

Pe datorie foaia noastră nu să va mai trimite nimănui că cu nimica nici moartea nu vine.

Pace și frăție, sănătate bucurie!

Administrația „Olteanul“.

— Monument lui Axente Sever.

În zilele trecute i s'a ridicat marelui și viteazului pref. al leg. române din 48 Axente Sever, un frumos monument de marmură neagră la groapa lui din cimiteriul Blajului. E un monument de toată frumuseța, laudă și cinste bărbatului care s'a îngrijit pentru un astfel de monument neuitatului luptător. Eroul este îngropat bine știut între marii luptători ai condeiului și distinși fii ai neamului mitropolitul Șuluțiu și Timoteiu Cipariu. Pre monumentul de 4 metri înalt să află următoarea inscripție:

*Prof. leg. Axente Sever
(Ioan Baciu) 1821—1906.*

— **Marele filantrop Vasile de Stroescu** din cunoscutai generositate și părinte a celor năcăjiți și amărați a dăruit pe seama bisericii gr. or. din comuna Feneriș 200 coroane. Pentru inundații din Solnoc-Dobăca 1000 cor., iar pentru ajutorarea nenorociților prin foc din Gura-răului 500 cor. Fapta să laudă de sine. Dzeu să-i întoarcă insutit și înmiiit.

— **Nu vă rămășiți!** Duminecă în 7 a l. c. doi conductori de tren, cari pe semne erau în concediu pe linia Sibiu-Făgăraș s'au rămășiți unul cu altul, unul susținea, că el este în stare să sară din cupeu când va merge trenul mai repede. Când era trenul nede parte de gara Sâmbăta inf. (Alsószombatfalva) când mergea mai repede, nefericitul a sărit, rămânând aproape mort, cu fața distrusă, cu scrintituri de mâni și picioare. Frumos concediu, și bine o să-i mai treacă. Iată și aici un om căzut jertfă curajului său nebun. În

vătătura și-o poate fiecare trage din asemenea rămășaguri.

— **S'a aflat înecat.** În 4 a l. c. în apropierea podului de preste Olt dintre Voila și Cincșor s'a prins din Olt un cadavru al unui băiat de cca 14—15 ani. Carnea de pre mâni în urma putrezimei lipsește, asemenea obrazul arăta o masă de carne. — După opiniunea medicului cadavru de vre-o 2—3 săptămâni poate să fie în apă. Vestimintele până acum nu i s'au aflat, e deci probabil, că s'a înecat scaldându-se în Olt.

— **Pentru victimele** din Mărgineni s'a trimis dela societatea de stud. „România“ din Hohenheim (l. Stuttgart) la „Gaz. Transilv.“ 35 cor. 25 fill. pentru victimele din Mărgineni, care sumă s'a trimis d-lui deputat Dr. Nicolae Șerban spre a o folosi conform destinațiunei ei.

— **O scenă unică în felul ei.** Cu ocaziunea unei vizite a distinsului nostru poet D-nul Oct. Goga, la I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Mețian sa întâmplat o scenă foarte interesantă.

Vicariul și deputatul gov. Mangra întră la I. P. S. Sa mitropolitul tocmai cu această ocaziune, salută respectuos pe mitropolit fără să-l bage în seamă pre dnul Goga.

— „Cred, că vă cunoașteți — interveni mitropolitul.

— De cât-va timp nu ne mai cunoaștem, răspuse Mangra.

— *Pardon, — replică Goga, de câtva timp am început să ne cunoaștem.*

— **Coroane eterne.** Neconsolații părinți *Alexandru Nicolescu*, paroh în Meșterhaza și soția sa *Iuliana*, dăruiesc întru vecinica odihnă a sufletului fiicei lor *Mărioara Petra*, fostă preoteasă în Ibănești, anume fondului Dr. D. P. Barciuanu, pentru ajutorarea sodalilor (calfelor) fără de lueru, cor. 7.50 și fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, cor. 7.50, sau total cor. 15. Implorând mângăere și tărie celor îndurerăți, exprimă mulțumita sa: „Comitetul Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“.

— **Mișcarea populației în Ungaria** Oficiul statistice generale a publicat o broșură despre mișcarea populației Ungariei în anii 1906—1908.

Din raport rezultă că dela 1900 Ungurii s'au înmulțit cu 9.22 la sută, iar naționalitățile cu 8.00 la sută.

În Ungaria propriu zisă Ungurii s'au înmulțit cu 9.93 la sută, iar naționalitățile cu 8.13 la sută, în Croația și Transilvania Ungurii cu 15.44 la sută, iar naționalitățile cu 10.22 la sută.

În unele comitate proporția creșterii numărului Ungurilor față de naționalități este colosală.

Statistica mai arată că mulți dintre Germani, Slovaci și Ruteni s'au contopit în națiunea maghiară; — pe când contopirea Românilor este atât de mică, încât nici nu se poate observa.

— **Succesul aviatorului Vlaicu.** Vineri după amiază, pe câmpul Cotroceni, aviatorul Aurel Vlaicu, a făcut o nouă ascensiune cu aeroplanul său. De astădată experiența a fost încoronată de un succes deplin. D-l Vlaicu a isbit să se înalțe până la peste 5 metri, străbătând a distanță de peste 400 de metri. Sborul de Vineri a dovedit că tânărul nostru aviator a început să fie

stăpân pe aeroplanul său, conducându-l cu multă pricepere.

— **Manevrele trupelor din corpul 12 de armată.** Regimentul 2 de infanterie a plecat în 10 August spre Făgăraș, iar în 21 spre Mediaș, unde va sta până în 24 l. c. n. Regimentul 31 de infanterie pleacă în 21 August spre Blaj, unde va sta până în 24 l. c. Regimentul 64 pleacă din Orăștie în 20 l. c. spre Blaj. În zilele de 25, 26 27 August brigade 31 și 32 vor fi concentrate pe tetitoriul din împrejurimile Craifalăului. Diviziunea a 16, compusă din brigăzile 31 și 32 va face exerciții din 29 August până în 3 Sept. tot în ținutul Craifalăului.

Brigăzile 69 și 70, din cari fac parte regimentele 50, 51, 62 și 63, vor fi concentrate pe la finea lunei August în jurul Turzii.

— **Reuniune de meseriași.** Din Timișoara se anunță, că în zilele apropiate se va constitui o reuniune a meseriașilor timișoreni. Se va realiza astfel o veche idee a fruntașului bănățean, a dlui Em. Ungurian.

— **Petreckerii.** Tinerimea Studioasă Română din Recea și jur, are onoare a Yă invita la Producțiunea Teatrală-Muzicală, înpreunată cu dans, ce se va aranja Sâmbătă la 13 August st. n. 1910, pentru scop filantropic în sala Hotelului comunal din V.-Recea. Începutul la 8 oare seara. Comitetul Aranjator. Prețul de intrare: de persoană: locul I, 2 cor. locul II, 1 cor. 20 fill., de familie 3 cor., loc de stat 80 fill. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci populare. Suprasolviri generoase se primesc cu mulțămită și se vor quita pe cale ziaristică. Program: 1) „Imnul unirei“, de Porumbescu—Dima, cor bărbătesc. 2) „Rea de plată“, de Coșbuc, declamare. 3) „Resunătul Ardealului“, de I. Vidu, cor bărbătesc. 4) Teatru: „Slugă la doi stăpâni“, comedie în 2 acte, de Z. Bârsan. După producțiune urmează *Dans*.

— Tinerii meseriași români din loc invită la Petrecerea de Vară, ce o vor aranja Sâmbătă la 13 August st. n. 1910, (pentru ajutorarea inundaților din Bănat.) în localitățile „Moarei de hârtie“. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană 1 coroaună.

— **Cursurile „Școlii pentru economia și industria de casă“**, susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, se încep pentru secțiunea economică (de menaj) la 1 Octomvrie n. și pentru cea industrială la 1 Septemvrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălatul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut. Informațiuni se pot primi dela: *Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“*.

— **La școalele secundare române din Brașov** este de ocupat un post de profesor pentru matematică și fizică. Ear la școalele primare centrale rom. din Brașov, sunt de ocupat 6 posturi de învățători și învățătoare.

— **Colera.** Colera, acest morb cantajios care seceră an de an viețile alor multe mii de oameni cu deosebire în țările mai calde, în anul acesta încă bătue grozav în Rusia sudică, mulți dintre locuitori de groază își părăsesc caminele lor, și deși s'au luat

toate măsurile necesare pentru împiedecarea propagării ei, încetul cu încetul înaintează, și o ajuns până la marginea Monarhiei noastre. În ostul Galției domnește mare panică acest morb va trece granița, deși sub ceretare foarte strictă stau toate persoanele și lucrurile ce trec granița.

S'a scumpit sarea. Stăpânirea noastră nu ne lasă în bună pace ci caută să ne pună pe cap cât mai multe greutateți. Astfel dela 1 Iulie n. încoace s'a scumpit miza metrică de sare cu 63 fileri, ca astfel să se mai poată stoarce vre-o câteva milioane pe seama „neamțului”.

— **Sinucidere.** In 9 I. c. dimineața s'a spânzurat soția lui George Arsu născ. Maria Barbu din Reușor în sură la soră sa văd Amalia Barbu din Ileni.

Cauza pentru care s'ar fi spânzurat e, că sora ei ar fi căpătat un loc dela un frate al său (căpitanul Barbu) care i-ar fi competat altcum ei!

Pepiniera de viță de vie din Apoldul-inferior.

Membrul comitetului central al „Reuniunii române agricole sibiene”, dl învățător Nicolae Iosif din Aciliu, însărcinat cu inspectarea lucrărilor se fac la pepiniera de viță de vie, înființată de însoțirea de credit sistem Raiffeisen, din Apoldul-inferior, a prezentat comitetului următorul raport vrednic de a fi cunoscut în cercuri cât mai largi. Iată-l:

Onorabil comitet cenral!

In urma onorificei însărcinări din 27 Febr. c. nr. 25 privitoare la inspectarea lucrărilor săvârșite în pepiniera pentru viță de vie, înființată în frunțașă comună Apoldul-de-jos, pe baza inspectărilor făcute, îmi permit a face următorul raport:

In vara anului 1909 comitetul central al „Reuniunii române de agricultură” a aranjat prin delegații săi o întrunire agricolă în Apoldul-de-jos. Cu acea ocaziune delegații esmiși din sinul comitetului central, anume au dat îndrumările și povețele de lipsă la înființarea unei pepinieri pentru viță de vie.

Bravii locuitori ai acestei comune, conduse de vrednicul notar V. Moșoiu, înțelegând primejdia, în care au ajuns prin nimicirea viilor de filoxeră, s'au decis a urma și a duce la îndeplinire sfaturile și povețe date cu ocaziunea întrunirii agricole. Astfel sămânța aruncată au ajuns în pământ bun și roditor. După mai multe sfaturi și chibzuiiri frunțașii conducători au decis să înființeze o pepinieră, la început numai pentru viță altoită, care în primul rând să satisfacă trebuințele oamenilor mai săraci și numai în al doilea rând și a celor cu dare de mână, și în cazul, că afacerea va succede, pepiniera se va întregi și cu viță americană pentru prăsilă.

Ca la toate întreprinderile, așa și la aceasta, pe lângă bunăvoință, râvnă și pricepere, oamenii au trebuit să se cugete și la capitalul de lipsă pentru acoperirea speșelor.

Lucrurile bune, urmează unele din altele. Cu ani înainte, la îndemnul și stăruința „Reuniunii rom. agricole”, Apolzenii, oameni înțelegători fiind, au înființat în comuna lor o „Insoțire de credit sisten Raiffeisen”. Aceasta pe lângă satisfacerea trebuințelor locale în detal, le-au înlesnit și cumpărarea unei

păduri din hotarul comunei învecinate, apoi mașini de treerat și alte unelte economice, cari toate contribuesc la bunăstarea și înaintarea locuitorilor din Apoldul-de-jos.

Direcțiunea „Insoțirii de credit”, în frunța căreia se află neobositul notariu V. Moșoiu, pătrunsă de însămnătatea pepinierii de viță, n'a stat un moment la îndoială, și a luat asupra sa sarcina înființării, punând la dispoziție capitalul de lipsă pentru ajungearea scopului.

Astfel, pepiniera a putut fi înjghebată și, pe baza concursului publicat, au angajat un vințeler în persoana tinărului N. Holerga, care cunoscându-și chemarea, cu deplină conștientiositate, a satisfăcut așteptărilor impuse.

Direcțiunea „Insoțirii de credit”, a arândat dela biserică un teritoriu de un jug. foarte potrivit pentru școala de altoi de viță, a cumpărat și tărățele de lemn trebuincioase la încolțirea viței, s'a îngrijit de rigolarea teritorului și a comandat (100.000) una sută de mii viță americană.

In primăvară de timpuriu, vințelerul N. Holerga a deprins pe 20 tineri din comună, la altoirea viței de vie, cu cari apoi la timpul său au putut să altoiască vița și să o așeze în lăzi. Ca local pentru încolțirea viței, au servit încăpătoarea pivniță de sub școala din loc, unde au fost asezate lăzile cu viță, în număr de vre-o 40.

După încolțire, vița a fost pusă în școala de altoi și la timpul său curățită de rădăcini, săpată, plivită, ținută în deplină curățenie și regulat stropită în contra peronosporei (părlurei).

In starea actuală, vița frumos crescută și desvoltată promite a da o recoltă de 45—50% viță de clasa I. și 12—20% viță de clasa II-a.

La dorința locuitorilor, vița americană a fost altoită, în partea cea mai mare cu soiul Goarneș, o parte cu soiul Risling alb și numai o parte mai mică cu alte soiuri alese.

In felul acesta, locuitorii comunei Apoldul-de-jos, se împărtășesc de un câștig împătrat. Aplicați ca lucrători la rigolare, altoite, plantare și celelalte lucrări de peste vară, au învățat lucrurile ce trebuiesc săvârșite la noua cultură a viilor, și banii dela Insoțire au ajuns în pungile lor și nu la streini. De altă parte vor căpăta viță mai ieftină și anume numai de soiul pe care îl voesc, ca fiind mai potrivit cu împrejurările locale, iar banii dați pentru viță vor rămânea la însoțirea lor și nu vor ajunge în mâni străine.

Insoțirea de credit din Apoldul-de-jos a premers și în cazul acesta cu un frumos exemplu. Pe lângă aceea, că va putea împărtăși pe membrii însoțirii, precum și pe ceilalți locuitori cu viță, aceea bună și efină, va realiza totodată, nu numai interesele capitalului elocot în această întreprindere, ci și frumos câștig.

Pentru toate acestea, un deosebit merit îi revine desinteresatului notariu V. Moșoiu, care a desvoltat la înființarea și susținerea pepinierii, o activitate și zel deosebit. Așa, că toate lucrurile s'au săvârșit sub supraveghierea se pentru care merită toată lauda și recunoștința celor competenți.

In lipsa Insoțirii de credit, câtă greutate ar fi întimpinat aceia, cari strălucea pentru înființarea pepinierii. Mulți nu s'ar

fi încumetat a anticipa partea de capital, ce le-ar fi venit și astfel toată afacerea rămânea baltă. Oamenii de bine puși în frunța însoțirii, au salvat cauza și au dus-o la deplină izbândă.

Bine ar fi, dacă în toate comunele românești, s'ar înființa astfel de însoțiri, cu ajutorul cărora, multe lucruri bune și folositoare s'ar putea făptui.

Aciliu, 24 Iulie 1910.

Al onoratului comitet devotat.

N. Iosif
învăț.

Anunț școlar.

Școala civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1910/11 se vor face în zilele de 19—23 august (1—5 septembrie) a. c. în localitatea școlii (Strada Deák Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în această afacere dlui dr. George Ciuhandu, referent școlar la Consistorul rom. ort. din Arad.

Taxa pentru internat este: 450 cor. pe anul întreg școlar, în care sumă se cuprinde și didactul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate egale, și anume: la 1 sept., 1 nov., 1 febr., și 1 april al anului școlar, la Administrația casei Consistorului.

Pentru această taxă elevele vor primi:

1. Instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuința în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vîpt întreg și anume: dejun (cafea cu lapte), prânz (2 plese, iar duminica și în sărbători 3—4 plese), ojină (cafea cu lapte) și cină (două plese)

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au a solvi: a) 10 cor. pentru medic (pe an), pentru care taxă elevele interne vor primi, în caz de lipsă, îngrijire medicală și medicamente; b) 25 cor. taxă de mobilier.

Pentru instrucția de pian se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la prima înscriere 6 cor., ca taxă de înscriere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor. la an pentru bibliotecă școlară.

Taxele: pentru medic, de instrucție la pian, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii, deodată cu înscrierea.

Elevele externe vor plăti didactru 60 cor., la an, care asemenea va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I. la înscriere, rata II. la 1 nov., rata a III. la 1 Febr. și rata IV. la 1 april al anului școlar.

Elevele externe, cari vor veni mai târziu, au să plătească întreg didactrul iar elevele primite în internat mai târziu, vor

avea să plătească didactru și pe timpul întârzierii.

Elevele interne, cari ar absenta din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească întreaga taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen.

Acele eleve, cari după absolvirea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a. vor fi primite ca eleve binevole cu taxa elevelor interne.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori apoi în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedește prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare la școala de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primadată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: extras de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădraț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de cio-rapi, 4 rochițe, 12 batiste, 9 ștergere, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți) 1 lavor (ligian), 4 cărpe pentru șters laborul, perie de cap, de dinți și de haine, peaptan și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă) 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar, are să se provadă cu prescriesele manuale și recvizite de învățământ și cu recvizite descris, muzică și lucru de mână.

Pentru lucrul de mână și pentru altele trebuințe se va depune, la mâna directorii internatului, o sumă oare care de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniforme, care va fi modestă, se vor lua dispozițiuni ulterioare, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 24 august (6 Septemvrie) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 1/14 Iuliu 1910.

**Consistorul rom. ort.
din Arad.**

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

Albnuțul Bunea, edat de clericii din Blaj, a apărut și să vinde cu prețul de 7 coroane în folosul ridicării unui mausoleu la mormântul feișului canonic Augustin Bunea. Într-unul din Numerii noștri viitori

vom reveni asupra acestui album, care merită să fie cetit și să împodobească masa fiecărui român, știutor de carte și iubitor de tot ce este românesc. Dar și până atunci recomandăm cu toată căldura publicului nostru cetitor, bogatul și variatul album de o execuție tehnică și artistică de toată lauda. E datoria fiecărui român, să-și împodobească biblioteca cu aceasta frumoasă carte și să contribuie cu obolul său la ridicarea mausoleului marelui și nemuritorului bărbat al neamului și bisericii române.

In atențiunea domnilor învățători!

Credem, că facem un bun serviciu domnilor învățători, aducându-le la cunoștință, că în zilele acestea a apărut în editura librăriei Ciurcu, Brașov: *Cartea de cetire română pentru clasa IV (a patra) primară întocmită pe baza noului plan ministerial* de dl profesor Nicolae Sulica cu concursul mai multor învățători. Cartea după verdictul unanim al criticii competente este un adevărat giuvaer al literaturii noastre didactice și e merită — ca toate cărțile de cetire ale d-lui prof. Nicolae Sulica — să împlinescă un gol de mult și adânc simțit în școlile noastre. De altmintearea reputațiunea de mult întemeiată a d-lui profesor N. Sulica, ca fruntaș între pedagogii și scriitorii noștri didactici e o garanță de ajuns pentru superioritatea cărții. Resultatele binecuvântate obținute cu cărțile d-lui N. Sulica le dovedește spre pildă și faptul, că cartea de cetire pentru clasa a treia apărută abea anul trecut e complect epuizată. În sfârșit e bine să se mai știe, că cărțile d-lui prof. N. Sulica sunt astfel întocmite, încât cu folos pot fi întrebuințate și pentru lectura primită deci au loc în orice bibliotecă populară. Cărțile ferește au și aprobare ministerială.

r. = P. =

A apărut „Răvașul“ revistă culturală ilustrată, Nr. 8 cu următorul cuprins:

Duiliu Zamfirescu: Banul. — Iustin Volbură: Biserica și românismul (Înceiere). — A. Cotruș: Cântec (poesie). — Un moment și un iubileu. (Sfințirea bisericii unirii din Uifalău). — Cronică. — Cărți revizitate.

Poezii populare.

— De pe țara Olului —

Culese de Valeriu Crișan stud. abs.

Am o mândră ca o cruce
Și la lucru n'o pot duce.
Ce folos că iai frumoasă
Și n'o pot scoate din casă?
Dimineața-i roua mare
Și să udă pe picioare,
Peste zi soarele-i iute
Și n'o pot scoate din curte.
Eu vin sara dela sapă
Ostenit și plin de apă
Ș'o găsec șezând pe vatră
Cu casa nemăturată!
— Vai bărbate io-s bolnavă!
Eu zic, hai dragă la joc
Stai bărbate vin de loc.
Eu zic, hai dragă la târg,
— Stai bărbate să mă 'ncing,
Să-ți cumpăr un sноп de in
— Lasă-l dracului de in
— Mai bine-o litră de vin,
Inul trebuie periat
Dară vinul pipărat!

Dacă nu să-ți iau bumbac.

— Nu-mi mai băga boala în cap,
Hai bine, colo'i șatra
Să cumpărăm pânză gata.

Ghicituri.

Am doi boi, unul gras și altul slab al
slab sare preste gard iar al gras cade jos.
(Grani și pleava.)

Am un ghem țipos
Să tărăie pe jos.

(Articul.)

Cunosc eu o cetate
Cu casele tot verzi
Cu uliți încălcite
Pe cari ușor te perzi.
Și 'ncasele umbroase
Trăesc mii cântăreți,
Cu cântece voioase
Primesc și pe drumeți
Și mândre floricele
Pe ulițe răsar
Și roșii frăgulițe
Să capătă în dar.

Cetatea cea verde
Pădurea-i dragii mei
Mândre păsărele
Sunt cântăreții ei.

(Pădurea.)

POȘTA REDACȚIEI.

S. G. în B. Articolul D-Tale având lipsă de căldură în sentimente l'am trimis la Ierusalim...

F. R. în N. Manuscriptul D-Tale vrând să facă o atențiune prin redacție, într'un moment de nenorocire a căzut la ... coș.

D. I. în C. Noroc că a întârziat, căci altcum producea vre-o încăierare între intelectualii români din Cluj.

V. V. în R. Tocmai în ziua când ne-a sosit manuscriptul D-Tale la redacție, erau întruniți 7 preoți la un maslu vecinătate și i-am invitat și noi să facă prohodul, manuscriptului trimis.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN P6PP.

De vânzare.

O moară sistem modern, cu trei pietri franțozești, cu o sită

pentru cernutul făinei și cu un TRIER țilindru pentru curățitul grăunțelor.

Un ferestreu pentru tăiatul de scânduri

cu 10 pânze și un rotitor circular pentru scurdat sau tăiat de lați etc. toate împreunate de motorul care le poartă cu o putere de 30 cai. La motor să întrebuințeze țiteiu (nyersolaj). Toate aparatele sunt în stare perfectă și se vând din mână liberă.

Moara se poate folosi și cu apă precum și ferestreu cu oare-care mică schimbare.

Doritorii de a cumpăra, să se adreseze la Administrațiunea foaiei „Olteanului“, care îi va da îndrumări.

O dșoară cari a absolvat contabilitatea, posedă limba română maghiară și germană caută post într'un Birou.

Informațiuni se iau la administrația foaiei.

Uleiul pentru urechi

a lui **Dr. G. Schmidt**, medic legist și militar, vindecă repede și perfect asurzenia cronică, durere de urechi, vâjăitul și alte boale de urechi și în cazuri învechite. — O sticlă costă 4 cor. și să poate căpăta la farmacia: **Grósz Nagy Fereucz**, gyógyszerész, Debreczen, Kossuth-utca 8.

AVIZ!

Çiglele Fraților Schmidt

Frânzeze Falz duplu, fabricate în Brașov, să află de vânzare în mic și mare în magazinul făcut la gara din Făgăraș. Cancelaria fabricii: Făgăraș, piața mare nr. 25. Casele dlui Dr. I. Șenchea, unde să primesc comande.

Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc compatriotului nostru oltean, a domnului

din România li-să recomandă **ZARAFIA** — Dumitru Popp din Brașov. —

La tipografia noastră se află de vânzare următoarele:

Cântece din vremea veche, culese de *G. Tulbure ases.* cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Țiganul cătană, comed. într'un act. scrisă în versuri de *Em. Suciu*, inv. Ediția II. Prețul 30 fill.

Au plecat la târg de vite, dialog, de *Em. Suciu*, inv. Prețul 30 fill.

Țiganul în căruță, dialog, de *Em. Suciu*, inv. Ediția II. Prețul 20 fill.

A eșit de sub tipar în tipografia noastră, opul ce conține drăgălașa piesa teatrală:

Logodna dela Sfânt Ion dramă populară în patru (IV) acte. de *AUGUSTIN SZILÁGYI*, cand. de adv. Făgăraș,

și să află de vânzare cu preț de cor. 1-20 b. + porto 6 b.

Hotărât dar copiilor.

BIBLIOTECA OLTEANULUI

Vestim cu plăcere iubitorilor noștri ceitor, că în zilele acestea a eșit de sub tipar

Nr. 1. din

"PRIMAVARA"

o cânticică, și frumoasă și foloșitoare. 4 coale tipar 8° mic.

Să capăta de vânzare la tipografia C. POPP, în Făgăraș, cu prețul numai de 24 bani.

Vânzătorilor să dă raba-tul cuvenit.

Hotărât dar copiilor.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acțiuni, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericești și școlare; **cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc**

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

In zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cânticică:

„In amintirea Canonului Augustin Bunea.”

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima vâpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat **Atelier de vâpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu totfelul de mașini și cu o

Instalațiune chimică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru vâpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cătrinte, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite țibare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul” în Făgăraș la tipografia C. Pop